

Fale'i fakalao mo ha tokoni

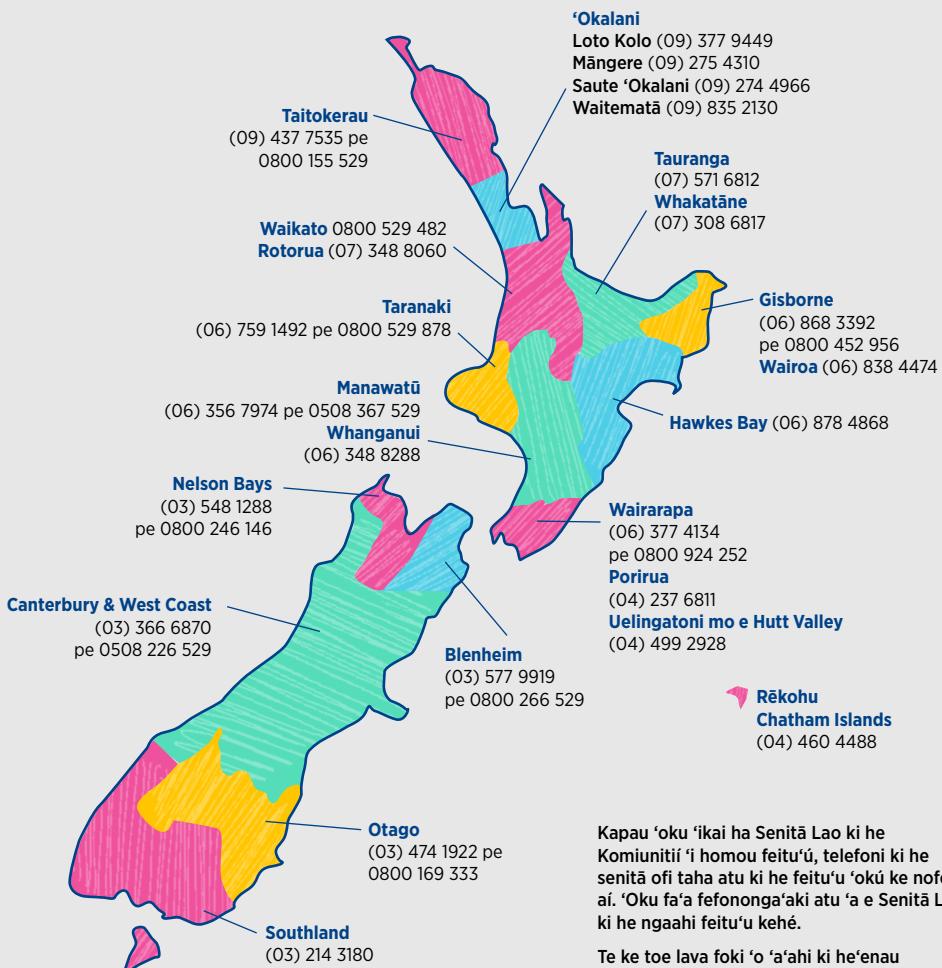
‘Oku lava ke hoko ko ha taimi fakatupu loto mafasia ‘a e
māvaé pe ko ha liliu ‘i he tūkunga fakafāmilí pea ‘oku ‘i ai
ha ngaahi fili kehekehe ‘oku ‘atā atu ke tokoni‘i koe ke ke
‘ilo ‘a e hala ke ke fouá.

Ma'u atu 'o ha fale'i fakalao ta'etotongi

'Oku 'oatu 'e he Ngaahi Senitā Lao ki he Komiunitií (Community Law Centres) ha tokoni fakalao ta'etotongi, fakapulipuli, fakatāutaha. Ko ha feitu'u lelei ia ke ke kamata mei ai kapau 'okú ke ongo'i 'oku lōmekina 'a ho'o fakakaukaú pe 'ikai 'ilo pe ko e hā 'a e me'a ke faí. I he ngaahi taimi 'e ni'ihi, te nau toe ala lava foki 'o 'oatu ha tokoni fakalao hokohoko atu.

Fiema'u ha tokoni ke fakafonu 'a ho'o foomu? E lava ke tokoni atu 'a e Citizens Advice Bureau ke ke kumi ha fakamatala pe a fakafonu ha ngaahi foomu. 'Oku ta'etotongi pē 'a 'enau ngaahi sēvesi. E 'ikai lava ke nau 'oatu ha fale'i fakalao.
Telefoni ta'etotongi ki he Citizens Advice Bureau 0800 367 222.

Fetu'utaki ki he Senitā Lao ki he Komiunitií 'i homou feitu'ú:

Kapau 'oku 'ikai ha Senitā Lao ki he Komiunitií 'i homou feitu'ú, telefonu ki he senitā ofi taha atu ki he feitu'u 'okú ke nofo aí. 'Oku fa'a fefononga'aiki atu 'a e Senitā La ki he ngaahi feitu'u kehá.

Te ke toe lava foki 'o 'a'ahi ki he'enau uepisaiti 'i he communitylaw.org.nz

Ma'u atu 'o ha fale'i fakalao 'oku tokoni'i fakapa'anga 'a hono totongí

Te ke ala lava 'o ma'u atu ha fale'i fakalao 'oku tokoni'i fakapa'anga 'a hono totongí 'o makatu'unga pē 'i ho'o pa'anga hū maí.

Sēvesi Tokoni Fakalao ki he Fāmilí (Family Legal Aid Service)

Te nau lava 'o tokoni atu ke ke fakataha mo ha loea 'i he ngaahi taimi 'o e fuofua kamata 'a ha ta'efemahino'aki 'i he tauhi fānaú. Te nau toe tokoni atu foki ki hano fakafonu ha ngaahi foomu 'a e fakamaau'angá.

Ko e sēvesí ni 'oku kau ki ai ha fakataha 'e taha pe ua mo ha loea kuo 'osi fakangofua, ko ia ai kapau 'okú ke fiema'u ha fale'i lahi ange, 'e ala fiema'u ia ke ke tohi kole ki ha tokoni fakapa'anga ki he tokoni fakalaó (legal aid) pe talanoa mo ha loea kehe.

Ke ma'u atu ha fakamatala lahi ange, kau ai pe 'okú ke 'atā atu ki ai:

Telefoni ta'etotongi ki he 0800 224 733.

Tokoni fakapa'anga ki ha tokoni fakalao (Legal aid)

Ko ha tokoni fakapa'anga ki ha tokoni fakalao ko ha nō ia, 'a ia 'oku 'uhinga ia 'e ala fiema'u ke ke totongi fakafoki 'a e ngaahi fakamolé.

'Oku 'ikai fiema'u ia ke ke hoko ko ha tangata'i fonua pe tokotaha nofo fonua ka ke toki tohi kole ki ha tokoni fakapa'anga ki ha tokoni fakalao.

Ke 'ilo pe 'okú ke 'atā atu ki he tokoni fakapa'anga ki ha tokoni fakalao, 'e fiema'u ke ke kumi ha loea 'oku ngāue 'i he tafa'aki ko iá (legal aid) 'a ia te ne fie fakaofonga'i koe.

Ke kumi ha loea ngāue tokoni fakalao (legal aid):

- vakai ki he justice.govt.nz/legal-advice-and-support
- kole ha lisi 'o e kau loea 'i homou feitu'u mei ho'omou 'ofisi Citizens Advice Bureau pe Community Law Centre.

Ke toe ma'u atu ha fakamatala lahi ange felāve'i mo e tokoni fakapa'anga ki ha tokoni fakalaó:

**Telefoni ta'etotongi ki he Legal Aid
(Ministry of Justice) 'i he 0800 253 425.**

Ngaahi sēvesi ma'a e kakai faingata'a'iá

'Oku 'oatu 'e he Auckland Disability Law ha ngaahi sēvesi fakalao ta'etotongi mo ma'u ngofua ma'a e kakai 'oku 'i ai hanau faingata'a'iá fakaesin pe 'ikai sai 'a 'enau fanongó (hearing impairment).

- **Telefoni ki he (09) 2575140
pe text ki he 027 457 5140**
- **‘imeili ki he info@adl.org.nz**

Ngaahi sēvesi ma'a e to'utupú

'Oku 'oatu 'e he Youth Law ha fale'i fakalao ta'etotongi ma'a e kakai ta'u 25 mo si'i hifo aí.

**Telefoni ta'etotongi ki he 0800 884 529
pe vakai ki he youthlaw.co.nz**

'Alu atu ki he fakamaau'angá 'o 'ikai ha'o loea

Ko e 'alu atu ko ia ki he fakamaau'angá 'o 'ikai ha'o loea 'e ala 'uhinga ia 'e fiema'u ke ke fakahoko ha fakatotolo lahi. 'E toe fiema'u foki ke ke mahino'i ha ngaahi founiga ngāue fakalao 'oku fihi.

'E lava ke kei 'i ai pē ha loea ia 'a kinautolu kehe 'oku nau kaunga ki he ta'efemahino'aki.

Kapau te ke fili ke ke fakaofonga'i pē koe 'i he fakamaau'angá, 'e ala tokoni ke ke ma'u atu ha fakahinohino mei ho'omou Community Law Centre fakafeitu'u.

**'Oku mahu'inga ke fakahā atu leva ki he
Fakamaau'anga ki he Fāmilí kapau kuo liliu
ho ngaahi fakaikiiki ki he fetu'utaki.**

Ngāue'aki 'o ha loea fakatāutaha

Te ke lava 'o ma'u atu ha fale'i fakalao mei ha loea fakatāutaha 'i ho'o totongi pē 'e koe.

Te ke lava 'o kumi ha'o loea fakatāutaha pē 'a koe, pe kole atu ha lisi 'o e kau loea 'i homou feitu'u mei ho'omou 'ofisi Citizens Advice Bureau pe Community Law Centre.

'Oku 'i ai 'a ho'o totonu ke ke ongo'i malu mo hao

Te ke lava 'o ma'u atu ha tokoni kapau 'oku 'ikai ke ongo'i malu mo hao 'a koe pe ko ha tokotaha kehe.

- Kapau 'oku tu'u 'i ha tu'unga fakatu'utāmaki 'a koe pe ko ha tokotaha kehe, 'i he taimi pē ko iá, telefoní ki he 111
- Vakai ki he justice.govt.nz/family-violence
- Vakai ki he areyouok.org.nz
- **Telefoni ta'etotongi ki he 'Are You
OK' 'i he 0800 456 450**

Feitu'u ke ma'u mei ai ha tokoni

'I ho komiuniti'

'E lava 'e he kau Kaiārahi (Kau Fakahinohino 'a e Fakamaau'anga pe Family Court Navigators), Kau Fokotu'utu'u Ngāue 'a e Fakamaau'angá mo e kau ngāue 'a e fakamaau'angá 'o tataki koe 'i he taimi 'okú ke fakakaukau'i ai ha ngaahi fokotu'utu'u ki he tauhi fanaú, ka 'e 'ikai lava ke nau 'oatu ha fale'i fakalao.

'E lava foki 'e he kau Kaiārahi 'o fakafehokotaki atu koe ki he ngaahi sēvesi tokoni ma'a e komiuniti 'i ho feitu'u.

Fetu'utakí:

- 'A'ahi atu ki ho'omou fakamaau'anga fakafeituu'u
- 'Imeili ki he kaiarahi@justice.govt.nz
- Telefoni ta'etotongi ki he Potungāue ki he Fakamaau'angá 'i he 0800 224 733

Ngaahi kautaha ke tokoni'i koe

Citizens Advice Bureau

'Oku nau tokoni atu ke ke mahino'i 'a ho'o ngaahi totonú pea mo fakafonu ha ngaahi foomu.

- Telefoni ta'etotongi ki he 0800 367 222
- Vakai ki he cab.org.nz

Community Law Centre (Senitā Lao ki he Komiuniti)

'Oku nau 'oatu ha tokoni fakalao ta'etotongi, fakapulipuli mo fakatāutaha ma'a e kakai 'i he kotoa 'o Aotearoa Nu'u Silá.

Vakai ki hecommunitylaw.org.nz

Family Services Directory

'Oku 'i ai ha'anau lisi 'o e ngaahi sēvesi tokoni 'oku nau faitokonia 'a e kāingá (fāmilí mo e ngaahi kaungāme'á) 'i he kotoa 'o Aotearoa Nu'u Silá. Ko e ngaahi sēvesi ko 'ení 'oku kamata pē meí he nofo'angá 'o a'u ki he talatalaifalé (counselling).

- Telefoni ta'etotongi ki he 0800 211 211
- Vakai ki he familyservices.govt.nz/directory/

CCS Disability Action

'Oku nau 'oatu ha fakamatala mo ha tokoni ki he kakai 'oku 'i ai hanau faingata'a'ia fakaesino, pea mo honau kāingá (fāmilí mo e ngaahi kaungāme'á).

Fetu'utakí:

- Telefoni ta'etotongi ki he 0800 227 200
- 'Imeili ki he info@ccsDisabilityAction.org.nz

The Ministry for Ethnic Communities (Ko e Potungāue ki he Ngaahi Komiuniti Fakamatatakali)

'Oku 'i ai ha'anau lisi 'o e ngaahi sēvesi tokoni, kau ai 'a e ngaahi kautaha 'oku tefito 'i ha ngaahi tui fakalotu, ke faitokonia 'a e ngaahi komiuniti fakamatatakali.

- Telefoni ta'etotongi ki he 0800 656 656
- Vakai ki he ethniccommunities.govt.nz

Talatalaifale

Ki ha tokoni fakapolofesinale ki he tu'unga lelei 'a e 'atamaí, pe ko ha ngaahi kaveinga fakafo'ituitui, fetu'utaki ki he:

- Need to Talk – Telefoni ta'etotongi pe text ki he 1737 pe vakai ki he 1737.org.nz
- Lifeline – Telefoni ta'etotongi ki he 0800 543 354 pe text ki he 4357
- Skylight – Telefoni ta'etotongi ki he 0800 299 100 pe vakai ki he skylight.org.nz

Ma'a e fānaú mo e to'utupú

- What's Up – Telefoni ta'etotongi ki he 0800 942 8787
- Youthline – Telefoni ta'etotongi ki he 0800 376 633 pe text ki he 234

Kapau 'okú 'ikai ke ke ongo'i malu mo hao

- Vakai ki he areyouok.org.nz
- Telefoni ta'etotongi ki he 'Are You OK' 'i he 0800 456 450

Ki ha fakamatala lahi ange

- Vakai ki he justice.govt.nz/care-of-children
- Telefoni ta'etotongi ki he Potungāue ki he Fakamaau'angá 'i he 0800 224 733